

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

27.06.2022. Nr. 1-5/155

**Valsts policijas
Kurzemes reģiona pārvalde**
kanc@kurzeme.vp.gov.lv

Zināšanai: **Valsts policijas Kurzemes reģiona
pārvaldes Ventspils iecirknis**
kanc.ventspils@kurzeme.vp.gov.lv

Par vizīti Ventspils īslaicīgās aizturēšanas vietā

2022. gada 21. aprīlī Tiesībsarga biroja Prevencijas daļas vadītāja L. Namniece-Bērziņa un Prevencijas daļas konsultante sociālajos jautājumos V. Sproģe-Saksone bez iepriekšēja brīdinājuma apmeklēja Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Ventspils iecirkņa īslaicīgās aizturēšanas vietu (turpmāk – ĪAV). Vizītes mērķis bija pārbaudīt 2019. gadā sniegto rekomendāciju izpildi¹. Vizītes dienā netika apskatītas pagaidu turēšanas telpas.

Vizītes laikā Tiesībsarga biroja darbiniekus pavadīja Valsts policijas amatpersonas – R. Vilkriste un K. Skudra.

Ziņojumā ar zaļu krāsu ir iezīmētas 2019. gada 26. novembra ziņojumā sniegtās rekomendācijas/ secinājumi. Savukārt, ziņojumā ar šādiem simboliem ir atzīmēts:

- rekomendācija ir izpildīta;
- rekomendācija nav izpildīta;
- rekomendācija ir daļēji izpildīta;
jāpievērš uzmanība.

Ziņojumā nav iekļautas tās 2019. gadā sniegtās rekomendācijas², kuru izpildi vizītes dienā nebija iespējams novērtēt dažādu objektīvu iemeslu dēļ, piemēram, ĪAV nebija ievietota neviena persona vai vizītes diena bija saulaina nevis lietaina.

¹ Iepriekš ĪAV apmeklēts 2019. gada 4. oktobrī. Ziņojums par vizītē konstatēto sniegts 2019. gada 26. novembrī (reģ. ar Nr. 1-5/170). Pieejams: https://www.tiesibsargs.lv/uploads/content/1_5_170_1582110176.pdf

1. Nodrošināt darbinieku identifikāciju atbilstoši 2009. gada 10. februāra Ministru kabineta noteikumu Nr.137 “Noteikumi par Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu” prasībām.

[1] Vizītes dienā Valsts policijas amatpersonas bija identificējamās atbilstoši Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likuma un 2019. gada 1. oktobra Ministru kabineta noteikumu Nr. 464 “Noteikumi par Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm formas tērpa un atšķirības zīmju aprakstu” prasībām.

Vispārējie apstākļi

Ventspils ĪAV kameras un citas telpas kopumā nav pielāgotas personām ar kustību traucējumiem, t.i., neatbilst vides pieejamības prasībām.

[2] Vizītes dienā diemžēl tika konstatēts, ka **kopš 2019. gada apmeklējuma nav pievērsta uzmanība tam, lai ĪAV telpas pakāpeniski pielāgotu personām ar kustību traucējumiem. Līdz ar to, katrā individuālā gadījumā ir ļoti rūpīgi jāizvērtē, vai personu ar kustību traucējumiem ir pieļaujams ievietot ĪAV.**

Ratificējot Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām valsts ir apņēmusies nodrošināt un veicināt to, lai visas personas ar invaliditāti varētu pilnībā īstenot visas cilvēktiesības un pamatbrīvības bez jebkāda veida diskriminācijas invaliditātes dēļ. Valsts t.sk. ir apņēmusies atturēties no jebkādam tādām darbībām vai prakses, kas neatbilst šai konvencijai, un nodrošināt, lai valsts iestādes un institūcijas rīkotos saskaņā ar šo konvenciju. Lai veicinātu vienlīdzību un likvidētu diskrimināciju, dalībvalstīm jāveic visus atbilstošos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek veikti saprātīgi pielāgojumi.³

Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām 33. panta 2. punktā minēto pārraudzību nodrošina tiesībsargs. Līdz ar to **lūgums sniegt turpmāk minēto informāciju:**

Vai attiecībā uz ĪAV telpām ir apzināts jautājums par nepieciešamajiem vides pieejamības uzlabojumiem un saprātīga pielāgojuma nodrošinājumu? (Atbildot apstiprinoši vai noliedzoši, abos gadījumos sniegt izvērstu atbildi.)

5. Nodrošināt Aizturēto personu turēšanas kārtības likuma 2. panta otrās daļas 7. punkta prasības un iekārtot ĪAV atsevišķu telpu aizturēto apskates veikšanai.

³ Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām 5. panta trešā daļa.

[3] Valsts policijas amatpersona sniedza informāciju, ka personas vispārējo apskati var veikt procesuālo darbību veikšanas telpā (kurā atrodas metāla konstrukcijas nodalījums) un telpā biometrijas datu iegūšanai.

Līdz ar to atkārtoti vēršu uzmanību, ka ir **jāiekārto ĪAV atsevišķa telpa aizturēto personu apskates veikšanai.**

[4] Papildus vizītē Valsts policijas amatpersonu uzmanība tika vērsta arī uz Aizturēto personu turēšanas kārtības likumā paredzētajām nepilngadīgo aizturēto tiesībām uz vienu stundu ilgu satikšanos vienatnē ar ne vairāk kā diviem tuviniekiem (protams, satikšanās ir iepriekš saskaņota ar procesa virzītāju), ja tas netraucē kriminālprocesa mērķa sasniegšanu.

No sarunas ar Valsts policijas amatpersonu varēja secināt, ka uz vizītes dienu vēl nebija apzināts, kurā ĪAV telpā varētu notikt šādas tikšanās. Līdz ar to **aicinu pievērst šim jautājumam uzmanību, lai nepieciešamības gadījumā ĪAV telpās nepilngadīgajiem varētu nodrošināt satikšanos ar tuviniekiem.**

6. Nodrošināt, ka ĪAV amatpersonas ir informētas par aktuālo normatīvo regulējumu, kas attiecas uz ĪAV darbību.

[5] Vēl aizvien pie ĪAV telpu informācijas dēļa varēja konstatēt, ka ne visi izvilkumi no normatīvajiem aktiem atspoguļo to aktuālo redakciju. Aicinu **pārskatīt tos un nomainīt pret aktuālajām normatīvo aktu redakcijām.**

15. Demontēt durvju actiņu sanitārajā mezglā, un mazgāšanās telpā.

[6] Apskatot mazgāšanās telpu un tai blakus atrodošo sanitāro mezglu, tika konstatēts, ka šo telpu durvīs vēl aizvien ir durvju actiņas.

Atkārtoti vēršu uzmanību, ka **šīs durvju actiņas ir jādemontē (jo nav objektīva pamatojuma, kādēļ tām ir jābūt), turklāt tas neprasa lielus finanšu ieguldījumus.**

Pastaigu nodrošināšana ĪAV

13. Pastaigu laukumā uzstādīt signālpogu, lai amatpersonas varētu nekavējoties reaģēt uz vardarbību aizturēto starpā, bēgšanas vai pašnāvības mēģinājumu utt.

[7] Apskatot pastaigas laukumu, tika konstatēts, ka signālpoga nav uzstādīta.

Atkārtoti norādu, ka **pastaigu laukumā ir jāuzstāda signālpoga, lai policija varētu savlaicīgi reaģēt uz dažādiem incidentiem (vardarbību aizturēto starpā, pašnāvības mēģinājums utt.).** Signālpoga būtu papildus videonovērošanai kā drošības ierīce, ja darbinieks objektīvu iemeslu dēļ ir novērsies no videonovērošanas monitora un pastaigā atrodas vismaz divas personas.

[8] Par pastaigu laukuma seguma uzkopšanu skatīt šī ziņojuma sadaļas “Higiēna ĪAV” [17] punktu.

Personu ievietošana ĪAV

10. ĪAV telpas izmantot atbilstoši Aizturēto personu turēšanas kārtības likuma 1. pantā noteiktajam, un kriminālprocesuālajā kārtībā ievietotās personas turēt īslaicīgās aizturēšanas vietā uz laiku, kas nepieciešams procesuālo darbību veikšanai un tiesas procesiem, bet ne ilgāk par septiņām darba dienām.

[9] Apskatot aizturēto, apcietināto, notiesāto personu reģistrācijas žurnālu, varēja secināt, ka persona ĪAV pēdējo mēnešu laikā uzturas no vienas līdz divām vai trim dienām. Pēdējo reizi persona ĪAV bija ievietota 2022. gada 12. aprīlī.

20. Demontēt procesuālo darbību veikšanas telpā esošo metāla konstrukcijas nodalījumu.

[10] Apskatot procesuālo darbību veikšanas telpu, tika konstatēts, ka nav izpildīta 2019. gadā sniegtā rekomendācija un tajā vēl aizvien atrodas metāla konstrukcijas nodalījums, kas tiek izmantots, veicot procesuālās darbības. Pamatojoties uz 2019. gada 26. novembra ziņojumā minētajiem argumentiem⁴, ir **jādemontē procesuālo darbību veikšanas telpā esošo metāla konstrukcijas nodalījumu.**

Kameras ĪAV

9. Nodrošināt ĪAV kamerās atbilstošu mākslīgo apgaismojumu diennakts tumšajā laikā.

19. Nodrošināt regulāru ĪAV kameru tehniskā stāvokļa pārbaudi, lai savlaicīgi novērstu radušos trūkumus un neatbilstības.

[11] Tāpat kā 2019. gadā, arī šīs vizītes laikā tika konstatēts, ka nakts apgaismes lampa vizītes dienā var būt aizsmērēta ar baltu, zobu pastai līdzīgu smēru. Aicinu, **kameru uzkopšanas laikā pievērst uzmanību šim jautājumam.**

17. Ievērojot drošības prasības, noņemt žalūzijas no kameru logiem, lai nodrošinātu kamerās dabisko apgaismojumu, kā tas paredzēts Aizturēto personu turēšanas kārtības likuma 7.panta sestajā daļā.

[12] Tāpat kā 2019. gadā, kameras logiem priekšā ir žalūzijas, kas aiztur dienas gaismas ieplūdi kamerā.

Atkārtoti aicinu, **ievērojot drošības prasības, noņemt žalūzijas no kameru logiem vai arī uzstādīt regulējamas žalūzijas, lai nodrošinātu kamerās dabisko**

⁴ Saskaņā ar Eiropas Komitejas spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas rīcības vai soda novēršanai standartu 37. punktu “[...] visiem nopratināšanas procesa dalībniekiem ir jāsež uz līdzīgas konstrukcijas un ērtības krēsliem. Darbinieks, kas vada nopratināšanu, nedrīkst atrasties dominējošā stāvoklī (piemēram, sēdēt uz paaugstinājuma) vai lielā attālumā no pratināmā. Tāda veida ierīcēm nav vietas policijas iecirkņos [...]”. Ņemot vērā iepriekšminēto, personas ievietošana šādā metāla konstrukcijas nodalījumā var tikt vērtēta kā necilvēcīga, pazemojoša un spīdzinoša izturēšanās pret aizturēto, kas nav pieļaujama. Turklāt Aizturēto personu turēšanas kārtības likuma 2. pantā šāda metāla konstrukcija nav minēta.

apgaisojumu. Tāpat arī, apmeklējot citas īslaicīgās aizturēšanas vietas, ir redzēts, ka logam tikai līdz pusei ir uzstādītas žalūzijas un kamerā ir nodrošināts dabiskais apgaisojums. Turklāt apskatot kameras, tika konstatēts, ka vismaz vienā kamerā loga žalūzija bija bojāta un līdz ar to pavēra skatu uz ĪAV iekšpagalmu.

Higiēna ĪAV

Aicināti pārskatīt esošo praksi, un nepieciešamības gadījumā izsniegt ĪAV ievietotajām personām dvieļus.

[13] Valsts policijas amatpersona norādīja, ka vēl aizvien netiek izsniegti dvieļi.

Vizītē Valsts policijas amatpersonām tika sniegta informācija, ka 2023. gada 1. janvārī stāsies spēkā grozījumi Aizturēto personu turēšanas kārtības likuma 7. panta ceturtajā daļā⁵, kas paredzēs katram aizturētajam nodrošināt:

- dvieļi, ja aizturētajam nav sava dvieļa un tas nepieciešams lietošanai; kā arī
- segu un spilvenu, ja aizturēšanas laiks ietver naktsmieru.

Līdz ar to atkārtoti aicinu **pārskatīt esošo praksi, un nepieciešamības gadījumā izsniegt ĪAV ievietotajām personām dvieļus, negaidot likuma grozījumu stāšanos spēkā.**

8. Nodrošināt Noteikumu Nr.726 ievērošanu un veikt regulāru ĪAV telpu uzkopšanu un tīrīšanu, izdarot par to attiecīgu atzīmi atsevišķā žurnālā.

[14] Valsts policijas amatpersona informēja, ka ĪAV telpu uzkopšana tiek veikta reizi nedēļā. Uz jautājumu, vai atzīme par ĪAV telpu uzkopšanu un tīrīšanu tiek izdarīta atsevišķā žurnālā, tika saņemta negatīva atbilde.

Apskatoties kameru un sanitāro mezglu stāvokli, tika novēroti netīri sanitārie mezgli. Tāpat kā 2019. gadā, **nevarēja pārliecināties par telpu uzkopšanu ar pienācīgu rūpību atbilstoši 2016. gada 16. novembra Ministru kabineta noteikumu Nr. 726 "Higiēnas prasības īslaicīgās aizturēšanas vietā" 5. un 12. punkta prasībām.**

2019. gadā tika saņemta informācija par to, ka ĪAV telpu uzkopšana tiek veikta reizi nedēļā, jo esot beidzies līgums ar komersantu, tomēr vismaz reizi nedēļā apkopēja veicot telpu uzkopšanu, par ko liecina ieraksts telpu uzkopšanas grafikā. **Lūgums sniegt informāciju, vai kopš 2019. gada ir noslēgts līgums/- i ar komersantu/-iem par ĪAV telpu uzkopšanu. Pozitīvas atbildes gadījumā lūgums atsūtīt noslēgtā/-to līguma/-u kopiju/-as.**

Mazgāšanās telpas tehniskais stāvoklis ir bīstams cilvēka veselībai. Aicināti novērst mazgāšanās telpas tehniskos bojājumus.

[15] Apskatoties mazgāšanās telpu atzinīgi ir vērtējams, ka tā ir izremontēta un tās tehniskais stāvoklis vairs nerada bīstamību cilvēka veselībai.

⁵ Aizturēto personu turēšanas kārtības likuma nākotnes redakcija uz 2023. gada 1. janvāri: https://likumi.lv/doc.php?id=%20119371&version_date=01.01.2023#p7 [Skatīta 2022. gada 25. aprīlī]

16. Tīrās segas pienācīgā veidā novietot atsevišķi no netīrajām, ievērojot higiēnas prasības.

[16] Apskatot noliktavas telpu, kurā tiek glabātas segas, higiēnas preces un ĪAV ievietoto personu mantas, līdzīgi kā 2019. gadā, tā radīja nekārtības iespaidu. **Šī telpa ir jāsakārto atbilstoši telpas pielietojumam un tajā turamajām lietām, kas neprasa būtiskus finanšu resursu ieguldījumus.**

[17] Apskatoties pastaigu laukumu tika konstatēts, ka tās segums atsevišķās vietās ir klāts ar sausām lapām. Aicinu **pastaigām svaigā gaisā paredzētā iežogotā laukuma seguma uzkopšanu veikt atbilstoši 2016. gada 16. novembra Ministru kabineta noteikumu Nr. 726 “Higiēnas prasības īslaicīgās aizturēšanas vietā” prasībām.**

Apkopojot iepriekš minēto ziņojumā, turpmāk sniegto rekomendāciju apkopojums:

1. Katrā individuālā gadījumā ir ļoti rūpīgi jāizvērtē, vai personu ar kustību traucējumiem ir pieļaujams ievietot ĪAV. Lūgums sniegt papildus informāciju. (Ziņojuma [2] punkts.)
2. Jāiekārto ĪAV atsevišķa telpa aizturēto apskates veikšanai. (Ziņojuma [3] punkts.)
3. Jāapzina, kurā ĪAV telpā nepieciešamības gadījumā nepilngadīgajiem varētu nodrošināt satikšanos ar tuviniekiem. (Ziņojuma [4] punkts.)
4. Pārskatīt un atjaunot novecojušās normatīvo aktu redakcijas, kas izvietotas pie ĪAV telpu informācijas dēļa. (Ziņojuma [5] punkts.)
5. Jādemontē mazgāšanās telpas un tai blakus esošās sanitārās mezgla telpas durvju actiņas. (Ziņojuma [6] punkts.)
6. Pastaigu laukumā ir jāuzstāda signālpoga, lai policija varētu savlaicīgi reaģēt uz dažādiem incidentiem (vardarbību aizturēto starpā, pašnāvības mēģinājums utt.). (Ziņojuma [7] punkts.)
7. Jādemontē procesuālo darbību veikšanas telpā esošo metāla konstrukcijas nodalījumu. (Ziņojuma [10] punkts.)
8. Ievērojot drošības prasības, noņemt žalūzijas no kameru logiem vai arī uzstādīt regulējamās žalūzijas, lai nodrošinātu kamerās dabisko apgaismojumu. (Ziņojuma [12] punkts.)
9. Pārskatīt esošo praksi, un nepieciešamības gadījumā izsniegt ĪAV ievietotajām personām dvieļus. (Ziņojuma [13] punkts.)
10. Nodrošināt 2016. gada 16. novembra Ministru kabineta noteikumu Nr. 726 “Higiēnas prasības īslaicīgās aizturēšanas vietā” ievērošanu un veikt regulāru ĪAV telpu uzkopšanu un tīrīšanu. (Ziņojuma [14] punkts.)
11. Noliktavas telpa ir jāsakārto atbilstoši šīs telpas pielietojumam un tajā turamajām lietām. (Ziņojuma [16] punkts.)
12. Jāveic pastaigu laukuma seguma uzkopšanu atbilstoši 2016. gada 16. novembra Ministru kabineta noteikumu Nr. 726 “Higiēnas prasības īslaicīgās aizturēšanas vietā” prasībām. (Ziņojuma [17] punkts.)

Aicinu izvērtēt un ievērot sniegtās rekomendācijas, kā arī mēneša laikā informēt par veiktajām vai plānotajām darbībām to īstenošanā. Pateicos par Valsts policijas Ventspils iecirkņa amatpersonu sniegto informāciju vizītes laikā un sadarbību ar Tiesībsarga biroja darbiniekiem.

Ar cieņu
tiesībsargs

Juris Jansons

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu